

Predmet C-667/23

**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda**

Datum podnošenja:

9. studenoga 2023.

Sud koji je uputio zahtjev:

Landgericht Ravensburg (Zemaljski sud u Ravensburgu, Njemačka)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

27. listopada 2023.

Tužitelji:

Gruß Verwaltungs-GmbH

FO

AT

PV

QZ

Tuženik:

Volkswagen AG

Predmet glavnog postupka

Uredba (EZ) br. 715/2007 – Dizelsko vozilo – Povrat ispušnih plinova –
Temperaturni okvir – Hipotetsko odobrenje – Naknada štete – Izračun

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Tumačenje prava Unije, članak 267. UFEU-a

Prethodna pitanja

1. Može li se isključiti pravo kupca vozila na naknadu štete od proizvođača vozila koji je nepažnjom stavio na tržište vozilo sa zabranjenim poremećajnim uređajem u smislu članka 5. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 715/2007 uz obrazloženje

(a) da je došlo do neizbježne proizvođačeve zablude o zabrani?

U slučaju potvrdnog odgovora:

(b) da je proizvođačeva zabluda o zabrani neizbježna jer je tijelo nadležno za EZ homologaciju ili za naknadne mjere doista odobrilo ugrađeni poremećajni uređaj?

U slučaju potvrdnog odgovora:

(c) da je proizvođačeva zabluda o zabrani neizbježna jer je tijelo nadležno za EZ homologaciju ili za naknadne mjere na odgovarajući upit proizvođača vozila potvrdilo njegovo pravno stajalište o članku 5. stavku 2. Uredbe (EZ) br. 715/2007 (hipotetsko odobrenje)?

2. U slučaju prava na naknadu štete od proizvođača vozila koji je nepažnjom stavio na tržište vozilo sa zabranjenim poremećajnim uređajem u smislu članka 5. stavka 2. Uredbe (EZ) br. 715/2007, je li u skladu s pravom Unije:

(a) obveza kupca vozila u okviru prava na djelomičnu naknadu štete da dopusti da se u iznos naknade štete uračuna korist od uporabe vozila ako ona zajedno s ostatkom vrijednosti premašuje plaćenu kupovnu cijenu umanjenu za taj iznos naknade štete?

(b) ograničavanje prava kupca vozila na djelomičnu naknadu štete na najviše 15 % plaćene kupovne cijene?

Navedene odredbe prava Unije

Uredba (EZ) br. 715/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2007. o homologaciji tipa motornih vozila u odnosu na emisije iz lakih osobnih i gospodarskih vozila (Euro 5 i Euro 6) i pristupu podacima za popravke i održavanje vozila (SL 2007., L 171, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 13., svezak 30., str. 284.), osobito članak 5. stavak 2.

Navedene nacionalne odredbe

Bürgerliches Gesetzbuch (Građanski zakonik, u daljnjem tekstu: BGB), osobito članci 276., 823. i 826.

Verordnung über die EG-Genehmigung für Kraftfahrzeuge und ihre Anhänger sowie für Systeme, Bauteile und selbstständige technische Einheiten für diese Fahrzeuge (EG-Fahrzeuggenehmigungsverordnung) (Uredba o EZ homologaciji motornih vozila i njihovih prikolica te sustava, sastavnih dijelova i zasebnih tehničkih jedinica namijenjenih za takva vozila) (Uredba o EZ homologaciji vozila, u daljnjem tekstu: EG-FGV), osobito članci 6. i 27.

Sažet prikaz činjenica i postupka

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku temelji se na pet činjeničnih stanja koja nisu istovjetna, ali se međusobno samo neznatno razlikuju.
- 2 Prvi postupak: vozilo VW T6 Caravelle 2.0 TDI stavljeno je na tržište s dizelskim motorom tipa EA288 koji je proizveo tuženik. Tužiteljica je kupila vozilo kao novi automobil iz Unije po cijeni od 38 185 eura. Nije sporno da je prilikom kupnje vozila u njemu postojao takozvani temperaturni okvir. Izvan tog okvira stopa povrata ispušnih plinova postupno se smanjuje. To dovodi do većih emisija NOx (dušikov oksid) prilikom rada vozila izvan temperaturnog okvira.
- 3 Tužiteljica smatra da joj je namjerno nanescena šteta protivno moralu društva. Smatra da je temperaturni okvir zabranjeni poremećajni uređaj i tvrdi da u vozilu, osim toga, postoji zabranjeni sustav za prepoznavanje ispitnog uređaja. Tužiteljica zahtijeva naknadu štete u iznosu čije se određivanje prepušta sudu, pod uvjetom da ona iznosi najmanje 9546,25 eura (25 % kupovne cijene), i, podredno, da joj se plati iznos od 5727,75 eura (15 % kupovne cijene).
- 4 Tuženik zahtijeva da se tužba odbije. Oспорava postojanje sustava za prepoznavanje ispitnog uređaja. Naposljetku, u pogledu temperaturnog okvira tuženik navodi da on obuhvaća raspon od +12 °C do otprilike +39 °C. Tuženik iz predostrožnosti ističe neizbježnu zabludu o zabrani i pritom se poziva na hipotetsko odobrenje Kraftfahrtbundesamta (Savezni ured za motorna vozila, Njemačka).
- 5 Drugi postupak: vozilo VW Passat Variant Comfortline 2.0 TDI stavljeno je na tržište s dizelskim motorom tipa EA288 koji je proizveo tuženik. Nije sporno da u vozilu postoji sustav za prepoznavanje ispitnog uređaja. Tužitelj je kupio vozilo s 93 350 prijeđenih kilometara po cijeni od 13 930 eura. Financirao ga je zajmom društva Volkswagen Bank.
- 6 Tužitelj smatra da mu je tuženik namjerno nanio štetu protivno moralu društva. Sustav za prepoznavanje ispitnog uređaja smatra nedopuštenim i tvrdi da u vozilu postoji dodatni zabranjeni poremećajni uređaj u obliku temperaturnog okvira.

Tužitelj zahtijeva da mu se plati iznos od 2089,50 eura (15 % kupovne cijene) i povrat troškova financiranja u iznosu od 409,20 eura.

- 7 Tuženik zahtijeva da se tužba odbije. Tuženik priznaje da programska podrška upotrebljava sustav za prepoznavanje ispitnog uređaja kako bi se NSC na ispitnom uređaju potpuno regenerirao prije ispitne vožnje u NEDC-u i kako bi se regenerirao na vremenski točno definiranim točkama u NEDC-u. Na taj način postupak mjerenja usmjerava se na emisije NOx koje nastaju tijekom NEDC-a te se sprečava pribiranje emisija NOx iz prethodnih ciklusa ili zanemarivanje emisija NOx koje nastaju tijekom ciklusa. Osim toga, sustav za prepoznavanje ispitnog uređaja dovodi do toga da se, ovisno o temperaturi ispušnih plinova i starenju NSC-a, temperatura NSC-a u NEDC-u povećava neposredno prije prve regeneracije NSC-a. Tuženik smatra da je sustav za prepoznavanje ispitnog uređaja dopušten jer nema mjerljivi utjecaj na emisije NOx, a u svakom slučaju nema utjecaj koji bi bio relevantan za granične vrijednosti. Tuženik smatra da je dopušten i temperaturni okvir. U tom pogledu tvrdi da sustav za povrat ispušnih plinova radi sa stopostotnim učinkom na temperaturi od -24°C do $+70^{\circ}\text{C}$. Tuženik iz predostrožnosti ističe neizbježnu zablude o zabrani i pritom se poziva na hipotetsko odobrenje Saveznog ureda za motorna vozila.
- 8 Treći postupak: vozilo VW Golf 2.0 TDI stavljeno je na tržište s dizelskim motorom tipa EA288 koji je proizveo tuženik. Nije sporno da u vozilu postoji sustav za prepoznavanje ispitnog uređaja. To dovodi do većih emisija NOx (dušikov oksid) prilikom uobičajenog rada vozila. Tužitelj je kupio vozilo s 20 prijeđenih kilometara za 25 300 eura.
- 9 Tužitelj smatra da mu je tuženik namjerno nanio štetu protivno moralu društva. Sustav za prepoznavanje ispitnog uređaja smatra nedopuštenim i tvrdi da u vozilu, osim toga, postoji dodatni zabranjeni poremećajni uređaj u obliku temperaturnog okvira. Tužitelj zahtijeva da mu se plati iznos čije se određivanje prepušta sudu, pod uvjetom da on iznosi najmanje 6325 eura (25 % kupovne cijene), i, podredno, da mu se plati iznos od 3795 eura (15 % kupovne cijene).
- 10 Tuženik zahtijeva da se tužba odbije. U svoju obranu poziva se na iste argumente kao u drugom postupku.
- 11 Četvrti postupak: vozilo VW New Golf Sportsvan Highline 1.6 TDI stavljeno je na tržište s dizelskim motorom tipa EA288 koji je proizveo tuženik. Nije sporno da u vozilu postoji sustav za prepoznavanje ispitnog uređaja. Tužitelj je kupio vozilo s 0 prijeđenih kilometara za 22 500 eura.
- 12 Tužitelj smatra da mu je tuženik namjerno nanio štetu protivno moralu društva. Sustav za prepoznavanje ispitnog uređaja smatra nedopuštenim i tvrdi da u vozilu, osim toga, postoje dodatni zabranjeni poremećajni uređaji, uključujući temperaturni okvir. Tužitelj zahtijeva da mu se plati iznos od 14 743,22 eura (povrat kupovne cijene umanjeno za naknadu za uporabu vozila u iznosu od 7756,78 eura za prijeđenih 120 661 kilometara do trenutka podnošenja tužbe) u

zamjenu za predaju vozila i prijenos vlasništva nad njim te, podredno, da mu se plati iznos od 3375 eura (15 % kupovne cijene).

- 13 Tuženik zahtijeva da se tužba odbije. U svoju obranu poziva se na iste argumente kao u drugom postupku.
- 14 Peti postupak: vozilo VW Sharan 2.0 TDI stavljeno je na tržište s dizelskim motorom tipa EA288 koji je proizveo tuženik. Nije sporno da u vozilu postoji sustav za prepoznavanje ispitnog uređaja. Tužitelj je kupio vozilo s 15 468 prijeđenih kilometara za 42 980 eura.
- 15 Tužitelj smatra da mu je tuženik namjerno nanio štetu protivno moralu društva. Sustav za prepoznavanje ispitnog uređaja smatra nedopuštenim i tvrdi da u vozilu, osim toga, postoje dodatni zabranjeni poremećajni uređaji, odnosno temperaturni okvir te sustav za isključivanje pročišćavanja ispušnih plinova i SCR katalizatora na temelju broja okretaja. Tužitelj zahtijeva da mu se plati iznos od 27 313,47 eura (povrat kupovne cijene umanjen za naknadu za uporabu vozila u iznosu od 15 666,53 eura za prijeđenih 103 714 kilometara do početka rasprave) u zamjenu za predaju vozila i prijenos vlasništva nad njim. Podredno zahtijeva da mu se plati iznos od 6447 eura (15 % kupovne cijene) i da se utvrdi da je tuženik obavezan tužitelju nadoknaditi buduću dodatnu štetu koja je posljedica zabranjenih poremećajnih uređaja.
- 16 Tuženik zahtijeva da se tužba odbije. Tuženik smatra da ni sustav za prepoznavanje ispitnog uređaja ni temperaturni okvir nisu zabranjeni poremećajni uređaji. Tuženik priznaje da sustav za prepoznavanje ispitnog uređaja dovodi do toga da se tijekom vožnje na ispitnom uređaju zadržava način rada s povećanom stopom povrata ispušnih plinova nakon što se dosegne radna temperatura SCR katalizatora od najmanje 200 °C, dok se u vožnji na cesti u tom trenutku prelazi na način rada sa smanjenom stopom povrata ispušnih plinova. Osim toga, sustav za prepoznavanje ispitnog uređaja dovodi do toga da se u NEDC-u AdBlue uvodi u SCR katalizator već na radnoj temperaturi od otprilike 130 °C, umjesto na temperaturi od otprilike 150 °C, kao što je to slučaj u stvarnom radu na cesti. Tuženik tvrdi da sve to nema mjerljivi utjecaj na emisije NOx, a u svakom slučaju nema utjecaj koji bi bio relevantan za granične vrijednosti. U pogledu temperaturnog okvira tuženik navodi da sustav za povrat ispušnih plinova radi sa stopostotnim učinkom na temperaturi od -24 °C do +70 °C. Tuženik iz predostrožnosti ističe neizbježnu zabludu o zabrani i pritom se poziva na hipotetsko odobrenje Saveznog ureda za motorna vozila.

Sažet prikaz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku

- 17 Uvodne napomene: u prvom postupku vjerojatno je u vozilu prilikom kupnje postojao zabranjeni poremećajni uređaj u smislu članka 5. stavka 2. Uredbe br. 715/2007. U ostalim četirima postupcima u prilog tomu ide barem snažan pokazatelj u obliku sustava za prepoznavanje ispitnog uređaja.

- 18 U vozilu u prvom postupku povrat ispušnih plinova smanjuje se najkasnije kad temperatura okoline padne na +12 °C, zbog čega sud koji je uputio zahtjev smatra da u vozilu postoji zabranjeni temperaturni okvir koji nije dopušten ni iznimno u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (a) Uredbe br. 715/2007.
- 19 Osim toga, u tom postupku vjerojatno nije ispunjen ni drugi kriterij iz članka 5. stavka 2. druge rečenice točke (a) Uredbe br. 715/2007 da poremećajni uređaj ne smije biti aktivan tijekom većeg dijela godine jer se u vozilima u navedenim trima postupcima povrat ispušnih plinova smanjuje najkasnije kad temperatura okoline padne na otprilike +12 °C. Međutim, prosječne godišnje temperature u Njemačkoj niže su od otprilike +12 °C.
- 20 U ostalim četirima postupcima sporno je dovode li temperaturni okvir i/ili sustav za prepoznavanje ispitnog uređaja do povećanja emisija u uobičajenim uvjetima vožnje. Stoga u tim postupcima nije utvrđeno da u vozilu postoji zabranjeni poremećajni uređaj u smislu članka 3. točke 10. i članka 5. stavka 2. prve rečenice Uredbe br. 715/2007, iako je sustav za prepoznavanje ispitnog uređaja snažan pokazatelj za to.
- 21 Za pravo na naknadu štete u skladu s člankom 826. BGB-a mora postojati namjerno postupanje počinitelja štete koje je objektivno protivno moralu društva. Međutim, čini se da toga nema u navedenim slučajevima.
- 22 U navedenim slučajevima ipak može postojati pravo kupaca vozila na naknadu štete u skladu s člankom 823. stavkom 2. BGB-a. Prema novoj sudskoj praksi Bundesgerichtshofa (Savezni vrhovni sud, Njemačka) člankom 823. stavkom 2. BGB-a u vezi s člankom 6. stavkom 1. i člankom 27. stavkom 1. EG-FGV-a štiti se interes kupca vozila da ne trpi štetu na imovini zbog proizvođačeve povrede europskih propisa o ispušnim plinovima.
- 23 Tuženikova povreda europskih propisa o ispušnim plinovima postoji u prvom postupku u obliku zabranjenog temperaturnog okvira, a u ostalim četirima postupcima u prilog povredi ide snažan pokazatelj u obliku sustava za prepoznavanje ispitnog uređaja.
- 24 Nadalje, pravo na naknadu štete podrazumijeva da je proizvođač vozila u vezi s poremećajnim uređajem postupao barem s nepažnjom. Pretpostavlja se krivnja proizvođača vozila. Međutim, proizvođača se može osloboditi odgovornosti ako iznese i dokaže okolnosti zbog kojih iznimno nije postupao s nepažnjom. Prema sudskoj praksi Bundesgerichtshofa (Savezni vrhovni sud) proizvođač se pritom osobito može pozvati na neizbježnu zabludu o zabrani ako konkretno iznese i dokaže zabludu o zabrani kao takvu i njezinu neizbježnost. Na to se odnosi prvo prethodno pitanje.
- 25 Pravo na naknadu štete u skladu s člankom 823. stavkom 2. BGB-a u vezi s člankom 6. stavkom 1. i člankom 27. stavkom 1. EG-FGV-a odnosi se, prema sudskoj praksi Bundesgerichtshofa (Savezni vrhovni sud), na takozvanu *djelomičnu* naknadu štete, odnosno plaćanje novčanog iznosa. Ne može se

zahtijevati povrat kupovne cijene u zamjenu za predaju vozila i prijenos vlasništva nad njim (takozvana *potpuna* naknada štete). Osim toga, Bundesgerichtshof (Savezni vrhovni sud) odredio je da treba uzeti u obzir korist od uporabe vozila ako ona zajedno s ostatkom vrijednosti premašuje plaćenu kupovnu cijenu umanjenu za iznos naknade štete. Na te probleme odnosi se drugo prethodno pitanje.

- 26 Konkretno o prethodnim pitanjima: razmatranja suda koji je uputio zahtjev u tom pogledu u biti se preklapaju s razmatranjima o prvom i trećem prethodnom pitanju iz zahtjeva za prethodnu odluku u predmetu C-666/23 (vidjeti točke 25. do 34. i 40. do 47. sažetka tog zahtjeva za prethodnu odluku).

RADNI DOKUMENT